

“Els balnearis em fascinen, però sobretot la vida que gira al voltant”

Marc Capdevila (Vic, Osona, 1966) s'estrena com a novel·lista amb *Aigua pudenta*, XIX premi de narrativa Sebastià Juan Arbó. L'ha publicat Cossetània. Viu a Tona, escenari de la novel·la. És titulat en administració d'empreses i llicenciat en humanitats.

—Parleu de la immediata postguerra, sense haver-la viscut. Com us heu documentat?

—Gràcies als records de gent que m'és propera, com pares i avis. I dels elements històrics del poble, he consultat, per no vessar-la, un llibre de l'historiador Antoni Pladevall. Sense utilitzar-lo gaire, perquè és un relat de ficció. Ara, si hi barreges elements històrics, té més entitat, la novel·la.

—El protagonista recorda la seva vida, quan ja s'ha fet gran, a través de capítols que s'alternen amb un narrador omniscient. La part presentada en forma de memòries permet, pel seu to aparentment espontani, que el relat faci tombs, permet la digressió.

—A més, faig que s'adoni sovint de les digressions i es justifica del fet que se'n vagi en raons. Pateix les primeres fases de l'Alzheimer i està preocupat per la pèrdua de memòria i perquè perd el fil sovint. Comença amb un detall concret, però no triga ni tres segons a desviar-se'n.

—Primer teníeu la trama, el misteri familiar que no es resol fins al final i després vàreu donar vida als personatges?

—No. Jo primer volia fer una novel·la que tingués l'escenari de Tona de l'època dels balnearis. Sempre m'han agradat molt, els balnearis. Tenen un encant especial. Tona rebia gent de tot Catalunya i m'agradava parlar-ne. Després se'm va ocórrer la figura d'una persona gran que recorda el passat, l'època que considerava atractiva per a la narració.

—Dieu que els balnearis tenen un encant especial. Però la part dedicada a la vida específica dels balnearis és relativament minsa i no us atreu a fer-ne descripcions detallades. No convertiu el balneari en un personatge.

—Més que el balneari en si m'interessava la vida que gira al voltant. Com fa Thomas Mann amb *La muntanya màgica*, un llibre que m'agrada molt. Se'm fa difícil de dir quin és l'encant dels balnearis, més enllà de la vida contemplativa, de la pau que s'hi respira. Potser és perquè m'agradaria viure-hi.

JORDI PLAY

Marc Capdevila publica la novel·la *Aigua pudenta*, a Cossetània. Va obtenir el premi Sebastià Juan Arbó.

És veritat que no m'entretinc gaire en la descripció del balneari. M'interessen més els treballadors, i els clients. Tampoc no volia que fos un dels quatre balnearis que tenia Tona. He agafat coses de tots. És una mica un balneari idealitzat.

—Per què alterneu els records del protagonista amb un relat en tercera persona?

—Quan vaig començar la idea era fer un sol narrador: un home gran que necessita buidar de la seva consciència uns fets que no han transcendit. Però hi havia una altra trama, la de la Neus, que havia d'explicar un narrador omniscient. A més, el relat, d'aquesta manera, és més amè i interessant.

—No es pot parlar de la Plana de Vic de la postguerra sense fer-hi sortir un capellà, mossèn Pigrau.

—Un capellà compromès amb el país. Eren pocs, però hi eren. La jerarquia era reaccionària, però hi havia capellans que eren bellíssimes persones, i molt intel·ligents i cultes.

—Queda clar que contraposeu la figura del narrador, en Quèl, amb la del Maquis.

—El Maquis té un passat obscur del qual no se sent ben satisfet i voldria esborrar de la memòria, sense aconseguir-ho i en Quèl tem perdre els records. El Maquis és l'heroi i en Quèl, un antiheroi. Són els dos plats de la balança.

—Com alguns altres escriptors de la comarca, heu tingut la necessitat de parlar de la postguerra.

—Entre tots hem acabat confegint una moda. Ens fascina la guerra civil i la postguerra, perquè n'hem sentit moltes històries. Jo diria que volem fer literatura des de comarques. Ens agrada de tocar temes de la nostra terra, experiències del present i del passat. A mi no em fa res que em diguin que he escrit un drama rural. També hi ha, penso, la voluntat de recuperar el llenguatge de la Plana de Vic. En el meu cas aquesta voluntat és clara i ferma. M'he esforçat a saber l'origen d'alguna expressió per evitar de posar-la en un lloc que no fos adient. En això m'hi he esforçat molt. Però m'ho he passat molt bé. És bo que els escriptors de comarques ho fem. A vegades he dit que fins i tot en tenim l'obligació.

Lluís Bonada